

Weerbaar op eigen erf! Je rechten en plichten op een rij.

Agrarisch ondernemers hebben nogal eens te maken met ongenode gasten op hun erf. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om mensen die vragen of ze een leegstaande schuur, stal of kas mogen huren, waarbij het aanbod niet wordt vertrouwd. Daarnaast betreft het bijvoorbeeld mensen die ongevraagd over je erf en weilanden rijden en bijvoorbeeld foto's maken van je stallen. Ook hebben agrarisch ondernemers geregeld te maken met toezichthouders vanuit de overheid, die voor controles hun erf betreden.

Huis- en erfvredebreuk: wanneer is daarvan sprake?

Van huisvredebreuk is conform artikel 138 Wetboek van Strafrecht sprake wanneer eenvoudig gezegd:

- iemand je woning betreedt zonder dat je daar toestemming voor hebt gegeven;
- iemand weigert je woning te verlaten, terwijl je dat duidelijk kenbaar hebt gemaakt.

Ook kan conform artikel 138 Wetboek van Strafrecht sprake zijn van erfvredebreuk in geval van een besloten erf of een tot de woning behorende tuin. Let op! Van een besloten erf is enkel sprake als deze is afgesloten van bijvoorbeeld de openbare weg door middel van een hek, muur of poort. Het terrein hoeft niet per se afgesloten te zijn, maar er wel moet duidelijk aangegeven zijn dat het terrein niet vrij toegankelijk is. Is een stal, kas of schuur een besloten lokaal? Dit hangt af van de fysieke afsluiting van de stal, kas of schuur en/of kenbaar is gemaakt dat dit privéterrein betreft (bijvoorbeeld door een bord met "Verboden toegang"). Zo ja, dan kan hier ook sprake zijn van erfvredebreuk.

Van erfvredebreuk is dus sprake wanneer:

- iemand je besloten erf betreedt zonder dat je daar toestemming voor hebt gegeven;
- iemand weigert je besloten erf te verlaten, terwijl je dat duidelijk kenbaar hebt gemaakt.

Op huis-en erfvredebreuk staat een maximumstraf van ten hoogste twaalf maanden of een geldboete van 10.300 euro. Dit kan hoger zijn wanneer degene ook bedreigingen uit. Dit is afhankelijk van de precieze feiten en omstandigheden van het geval. Bovendien vraagt dit om het doen van aangifte, waarna politie en Openbaar Ministerie kijken of de zaak opgevolgd kan worden.

Algemeen advies is om ongenode gasten op je erf aan te spreken en navraag te doen naar de reden van hun komst.

Verboden toegang voor onbevoegden: wanneer is daarvan sprake?

In geval er geen sprake is van een besloten, oftewel afgesloten, erf, kan de toegang tot dit erf worden ontzegd op grond van artikel 461 Wetboek van Strafrecht. Let op! In dit geval moet duidelijk zichtbaar aangegeven zijn – bijvoorbeeld door middel van borden – wat de grens van het perceel is. Denk hierbij aan bordjes met teksten als “Verboden toegang voor onbevoegden op grond van artikel 461 Wetboek van Strafrecht” of “Privéterrein”. Deze borden moeten op een goed zichtbare plaats staan, bijvoorbeeld bij de toegangen.

Ook als een weiland privé-eigendom is, moet dit duidelijk worden aangegeven met bordjes met dezelfde teksten. Als dit niet het geval is, kunnen mensen mogelijk denken dat ze het weiland mogen betreden. Los hiervan, mogen betreders geen schade veroorzaken, zoals het vernielen van hekken of het opjagen van vee. Voor jagers geldt dat ze toestemming van jou grondeigenaar nodig hebben om op je terrein te jagen.

Overtreding van artikel 461 Sr kan leiden tot een boete van maximaal 515 euro.

Het is belangrijk dat een intercom of deurbel bij de toegang tot het erf aanwezig is. Bijvoorbeeld voor postbezorgers en andere bezoekers die contact willen opnemen of toestemming willen om je erf te betreden.

Vrij te betreden erven: wanneer is daarvan sprake?

Mensen kunnen erven, weilanden, percelen etc. vrij betreden in geval:

- De eigenaar er geen hinder of schade van ondervindt;
- Deze erven of percelen niet afgesloten, oftewel besloten, zijn;
- Het op geen enkele wijze kenbaar is gemaakt dat het verboden is om deze erven of percelen te betreden.

Toezicht op je erf: wanneer kan daarvan sprake zijn?

Toezichthoudende instanties, zoals de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), waterschappen, of omgevingsdiensten, zijn bevoegd om het erf te betreden voor controles. Dit kunnen bijvoorbeeld controles zijn op het gebied van milieu, dierenwelzijn of voedselveiligheid. Het is belangrijk om te weten dat deze instanties vaak wettelijk bevoegd zijn om je erf te betreden zonder voorafgaande toestemming. Toezichthouders moeten zich wel kunnen legitimeren en de reden van hun bezoek aan je uitleggen. Als agrarisch ondernemer heb je dus het recht om naar hun identificatie te vragen voordat je ze toestaat je erf te betreden. Het advies is om als ondernemer vragen te stellen en documentatie op te vragen.

De politie mag je erf betreden zonder toestemming in geval van een vermoeden van strafbare feiten of als er sprake is van gevaar voor de openbare orde. Voor het betreden van je woning is in de meeste gevallen een machtiging nodig van de officier van justitie. In spoedeisende gevallen (bijvoorbeeld bij een vluchtende verdachte) mag de politie ook zonder machtiging je erf betreden.

Wie te bellen in geval van onraad?

Politie

via 112 (spoed) of 0900-8844

Meld Misdaad Anoniem

via 0800-7000

Vertrouwenspersonen Veilig Buitengebied

via 06-16015029 (werkgebied LTO Noord)
of 06-29520266 (werkgebied LLTB en ZLTO)

Veelvoorkomende vragen uit de praktijk!

▶ **Mag ik mijn hond op diegene afsturen?**

Honden zijn belangrijk als bewaker van je erf. Echter, het opzettelijk inzetten van een hond om een erfbetreders aan te vallen kan als disproportioneel geweld worden beschouwd. In dit geval kun je aansprakelijk worden gesteld voor schade of letsel veroorzaakt door de hond. Het is daarom verstandig de hond alleen te gebruiken als afschrikmiddel (bijvoorbeeld door te laten blaffen) en niet op iemand af te sturen. Mocht een indringer een duidelijke dreiging vormen, dan is proportioneel geweld wel toegestaan, maar dit vraagt om een zorgvuldige afweging. Wanneer je een hond op het erf hebt lopen waar mogelijk risico's aan vastzitten (bijtgevaar), is het aan jou als eigenaar om erfbetreders hierover in te lichten; bijvoorbeeld met borden als 'gevaarlijke hond, betreden op eigen risico'. Ook dit soort borden werken op zichzelf al als afschrikmiddel. Aandachtspunt is wel dat dit soort borden geen vrijwaring van aansprakelijkheid zijn.

▶ **Mag ik fysieke maatregelen nemen tegen indringers, zoals een hek of prikkeldraad plaatsen?**

Het is toegestaan om fysieke maatregelen te nemen om je terrein af te sluiten, zoals het plaatsen van een hek, prikkeldraad of een poort. Dit moet voldoen aan de lokale bouwvoorschriften, zoals hoogte- en veiligheidsregels. Houd er rekening mee dat het plaatsen van gevaarlijke objecten zoals scherp prikkeldraad op een manier die mensen ernstig kan verwonden, aansprakelijkheidsrisico's met zich meebrengt.

▶ **Mag ik beveiligingssystemen, zoals elektronische hekken of alarmsystemen, gebruiken?**

Je mag dit soort beveiligingssystemen gebruiken op je erf, zolang deze geen onnodig gevaar opleveren voor personen. Zorg ervoor dat elektronische systemen voldoen aan de wet- en regelgeving en dat je waarschuwborden plaatst waar nodig. Een alarmsysteem kan ook de politie automatisch waarschuwen in geval van indringers. In sommige gevallen zijn er subsidies beschikbaar voor agrarische ondernemers voor het investeren in beveiligingsmaatregelen. Dit kan via lokale of nationale regelingen, of via verzekeringsmaatschappijen.

▶ **Wat kan ik doen als activisten op mijn erf komen en mijn vee lastigvallen?**

Je hebt het recht om de politie te bellen als activisten je erf zonder toestemming betreden en/of je dieren lastigvallen. Dit kan worden gezien als erfvredebreuk, en in sommige gevallen als dieren mishandeling of vernieling. Verzamel bewijs, zoals camerabeelden of getuigenverklaringen, en maak melding van de schade. Politieoptreden is gerechtvaardigd bij dit soort incidenten. In veel voorkomende gevallen kunnen gerechtelijke maatregelen zoals een gebiedsverbod worden opgelegd aan herhaaldelijke overtreeders.

▶ **Ben ik aansprakelijk voor schade door betreders?**

Als er schade wordt veroorzaakt door ongenode gasten, zoals vernieling van hekken, stallen of het opjagen van vee, heb je als agrarisch ondernemer recht op een schadevergoeding. Het is verstandig om foto's of video-opnames te maken van de schade en indien mogelijk getuigenverklaringen te verzamelen. Dit bewijs kan worden gebruikt in een civiele rechtszaak om een schadevergoeding te eisen. Meld schade altijd bij de politie en bij je verzekeraar.

▶ **Mag men met een drone over mijn erf vliegen?**

Het gebruik van drones boven agrarisch terrein kan hinderlijk zijn. Er gelden strikte regels voor het vliegen met drones, bijvoorbeeld de verplichting dat de piloot te allen tijde zicht moet houden op de drone. Ook gelden privacyregels met betrekking tot het maken van beelden op andermans terrein; in dit geval via drones. Als een drone te laag vliegt of schade veroorzaakt, kun je als ondernemer stappen ondernemen.

▶ **Moet ik het kenbaar maken als er camera's hangen?**

Het is toegestaan om camera's te plaatsen op je erf om toezicht te houden, mits dit in overeenstemming is met de privacywetgeving (AVG). Dit betekent dat je duidelijk moet aangeven dat er sprake is van cameratoezicht, bijvoorbeeld door het plaatsen van bordjes. Verder mag je alleen opnames maken van je eigen terrein en niet van de openbare weg of het erf van de burens, tenzij er sprake is van een duidelijke dreiging. Camerabeelden mogen bewaard worden zolang dat noodzakelijk is voor het doel waarvoor ze zijn gemaakt, bijvoorbeeld het bewaken van je erf. Een bewaartermijn van 4 weken is gangbaar. Als er echter een incident plaatsvindt, zoals erfvredebreuk of vandalisme, mag je de beelden langer bewaren totdat het incident is afgehandeld. De beelden mogen gedeeld worden met de politie als dit nodig is voor een strafrechtelijk onderzoek. Je kunt je camera aanmelden bij de politie om zo samen het buitengebied veiliger te maken. Ga naar: [politie.nl](https://www.politie.nl) en zoek op 'camera in beeld aanmelden'.

▶ **Mag ik een privédetective inhuren om te achterhalen wie er ongenood op mijn erf komt?**

Het inhuren van een privédetective is toegestaan, maar zorg ervoor dat deze zich aan de wet houdt. De privédetective mag bijvoorbeeld geen illegale af luisterapparatuur gebruiken of zonder toestemming op andermans terrein komen. Het is belangrijk om te kiezen voor een detective die erkend is en in overeenstemming met de AVG werkt. De informatie die wordt verzameld, kan later als bewijsmateriaal dienen in een juridische zaak.

Veilig ondernemen.
Daar maken we ons sterk voor.

www.pvo-oostbrabant.nl
www.pvo-zeelandwestbrabant.nl

